

La Costa

Santa Maria de Miralles

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Extrem S. del terme, tocant a La Llacuna. Carretera de La Llacuna (BP 2121) prop del Km. 33
Emplaçament	A la cruïlla entre la carretera de La Llacuna (BP2121) i la Carrerada de la Llacuna
Alçada:	531
Coordenades:	
Latitud:	41.48718
Longitud:	1.51794
UTM Est (X):	376277
UTM Nord (Y):	4593901

Classificació

Número de fitxa	08257 - 27
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani
Segle	XVII-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Hi ha un esquerda a la façana recentment reparada. La propietat ha col·locat dos tirants metàl·lics interns, per evitar més esquerdes.
Protecció	Legal
Observacions protecció:	NNSS Ajuntament 2002. Projecte de Catàleg de Masies fitxa 51.
Número inventari	IPAC
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 000702600CF79D/08257A00909502
Autoria de la fitxa	F.Xavier Menéndez

Descripció

Gran edifici civil, de planta rectangular, i de gran alçada, que presenta diversos cossos afegits i una certa complexitat arquitectònica. No té estructura de masia. L'edifici principal i original, rodejat tot ell per afegits posteriors, té planta rectangular (amb un cos sortint a ponent) i està perfectament orientat E-O, amb la façana principal al sud. L'edifici compta amb planta baixa, planta pis i golfes, aquestes de gran alçada. La coberta, a doble vessant, cau a sud i nord, amb el carener asimètric paral·lel a la façana principal orientada a migdia. Els paraments són de pedra irregular però les cantoneres presenten grans carreus de gran qualitat. La façana presenta una porta centrada d'arc de mig punt amb brancals i dovelles de pedra de bona qualitat, amb arrebossat posterior. A la planta pis s'observen dos finestres quadrades i balcó de llosana triangular. Les golfes, practicament un segon pis, llueixen grans finestrons. A l'esquerra de la porta hi ha adossat un cos rectangular, amb coberta descendent a sud, que va tenir un ús com a trull d'oli. Al pati es conserva desplaçat una pica doble de pedra, d'oli. Davant de la façana, a migdia, hi ha un estret pati tancat amb accessos al conjunt tant a l'est com a l'oest. El pati està limitat a sud per un edifici allargat i estret, corregut (té la mateixa llargada que la casa), i amb una coberta descendent a nord, destinat a corrals i bestiar. Adossat a l'edifici original, a l'oest, i a l'exterior de la porta oest que dona accés al pati, es troba un altre cos de planta quadrada amb coberta descendent cap a sud, que també foren corrals. A la part nord de l'edifici original, i tapant de forma correguda tota la façana nord a l'alçada de la planta baixa, s'hi va construir un gran cobert d'una sola planta, amb coberta d'una sola vessant amb caiguda al nord, i sense obertures. Per sobre, es pot veure la façana nord de la casa original, amb 3 finestres quadrades a la planta baixa i 5 més a la planta pis (dues són petites), a més d'una més, tapiada. Una de les finestres presenta un tapiat parcial amb un ull central obert (fent més petita la finestra). Les golfes també presenten finestres, més petites. Pel que fa a les dues façanes curtes de l'edifici principal, cal citar un petit cos afegit pel costat oest, amb coberta descendent a l'O (antigament, davant, hi havia hagut un altre edifici destinat a corrals) i tot un cos estret corregut a la façana est, amb coberta d'una vessant amb caiguda a l'est. A l'extrem sud d'aquest cos allargat adossat es situen les cuines. En un dels costats exteriors de l'edifici s'aprecia un antic tancat -sembla que no tenia sostre- amb paviment de cairons ceràmics, que correspon a un antic corral de porcs. L'interior de la casa conserva l'estructura antiga i un mobiliari sobri. La planta baixa presenta un distribuïdor petit amb paviment de cairons. A mà dreta, cap a l'oest, s'accedeix a unes dependències limitades a sud i nord per unes parets de pedra que podrien correspondre a façanes anterior, doncs a sud i nord hi ha uns portals adovellats de noble factura, actualment tapiats. En aquesta dependència hi ha el cup de vi, soterrat, de forma quadrada, amb cairons vidrats, i la premsa. La coberta és de vigues de reure (roure). Per fonts orals sabem que a la planta baixa antigament hi havia un gran foc de rotllo, central, amb campana. Posteriorment la casa es va anar compartimentant. La planta pis està composta per moltíssimes habitacions (actualment dormitoris). Les golfes, amplíssimes, van acollir un colomar durant un temps. Actualment s'hi ha instal·lat uns tirants de ferro per impedir l'esberlament dels murs.

Observacions:

També coneguda com la Barquera. Corró al voltant de la casa. A l'interior, a la part occidental de la casa, hi ha una sala amb el cup soterrat, reconstruït, i diversos elements relacionats amb l'explotació del vi, com una premsa de gàvia que conserva els pilons (la maquinària de ferro presenta la següent llegenda: fabricado por Antonio Ratera. Igualada), una trepitjadora i tres portadores. També hi ha alguns elements mobles per fabricar maons i teules corresponents a la teuleria (Fitxa 134) que hi havia a tocar a la casa, al costat nord. La casa està envoltada de bosc, en explotació. Als corrals i estables es conserven les estaques de roure per lligar el bestiar.

Història

Apareix al Nomenclàtor de 1860 i al Mapa IGE de 1914 com "La Costa".

Desconeixem l'origen i la història de la casa, que podria ser força antiga. Està en un lloc estratègic en el antic camí o carrerada que anava de la Llacuna a Igualada. Sabem que fa uns anys un conjunt de documents històrics de la casa van ser cremats.

La Costa està referenciada antigament com a Casa dels Jueus. Segons informacions recollides i publicades en part per historiadors locals llacunecs, a la Llacuna hi havia hagut una petita aljama jueva. N'hi ha bastant constància documental però no s'han trobat fins ara restes materials. Consta que hi havia sinagoga, escola i uns banys, molt probablement situats al carrer de'n Granell, que antigament se n'havia dit carrer dels Jueus, i un fossar que pels afrontaments se suposa emplaçat en un camp situat a uns 150 m de la vila pel camí de cal Menció, sempre a la Llacuna. Al menys fins 1870, en escriptures de propietat, es conservava el topònim "Les Costes de Natan", que es remunta a època medieval, i que fa referència al sector fronterer amb Miralles, on es situa La Costa. Natan és clarament un nom jueu, i podria correspondre al primer propietari d'aquestes terres, que s'ha conservat amb posterioritat a l'expulsió dels jueus (1492). En un capbreu del Priorat figura que aquestes terres estaven a tocar la Riera de l'Anoia (avui de Miralles). Segons Llenas (1980: 155), s'ha comprovat que la casa del jueu Natan era la Masia de la Costa. Després de l'expulsió, els veïns van adquirir les terres de les Costes. Sabem que el 1527, Estefania de Cervelló, del monestir del Priorat, posseeix unes terres a Les Costes de Natan. Tenim més cites de nous propietaris llacunencs al segle XVII a Les Costes.

També tenim notícies orals de que la casa fou hostal. També s'ha relacionat la casa amb els carlins, però l'únic que hem recollit és un tradició oral, que l'actual propietat havia sentit a dir als seus avis, els quals ho havien sentit als seus avis, sobre l'existència de tres culs d'olla plens d'or que hi havia a la casa i que un grup armat, a l'època dels carlins s'amagava a la casa per vigilar aquest tresor. També es coneix que durant la Guerra Civil (1936-39) es van amagar a La Costa algunes famílies dels masos dels voltants.

Per altra banda, segons el capbreu encarregat al notari igualadí Francesc Melción per Pere d'Alcántara, duc de Cardona-Medinaceli (que visqué fins el 1790) per censar les seves terres de Miralles, la finca més important era el mas dels Segarresos, que comprenia també els masos de la Costa i Sant Genís, amb vuitanta jornals de llaurar, i que eren ocupats per Francesc Camps i Lafarga, calceter d'Igualada. Pagaven el delme al baró (és a dir, als Cardona-Medinaceli, hereus dels Montcada, marquesos d'Aitona i barons de Miralles i de La Llacuna) i la primícia a la parròquia de Santa Maria de Miralles. Els ducs de Cardona-Medinaceli van conservar el domini de Miralles fins anys després de les lleis abolicionistes de 1811, 1823 i 1837. La qüestió no es va resoldre fins a rebre una sentència del Tribunal Suprem, dictada el 1898, que confirmava l'acabament de les senyories jurisdiccionals.

Bibliografia

Ramon Llenas i Costa. Apunts històrics de La Llacuna. Editorial Gràfiques Ferpala, Vilanova i la Geltrú (1980) pag. 155.

RIBA GABARRÓ, Josep (1988) 2ed: Història de l'Anoia. Santa Maria de Miralles. Parcir Edicions Selectes, Manresa, p. 209-219.

HÈLIX ARQUITECTES ASSOCIATS, SLP. Pla especial de catàleg de masies, cases rurals i altres edificacions en sòl no urbanitzable. Document per a l'aprovació inicial. Servei d'Urbanisme de la Diputació de Barcelona. Ajuntament de Santa Maria de Miralles. Març 2016.

Arxiu Comarcal de l'Anoia. Fons Arxiu Parroquial de Santa Maria d'Igualada referents a Santa Maria de Miralles. Inclou la sèrie Processos judicials.

